

วิถีของศิลปะแห่งยุคสมัยในแนวความคิด “ศิลปะหลังสมัยใหม่”

Route of Contemporary Art in Concept “Postmodernism”

ทวี บำรุงศักดิ์¹

Thavee Bamrungsak¹

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน : โทรศัพท์ 074-336955

บทคัดย่อ

นับตั้งแต่ลัทธิแสดงออกทางพลังของอารมณ์แนวนามธรรมในประเทศ สหรัฐอเมริกา ได้เกิดขึ้นและประกาศชัดถึงประสบการณ์ส่วนตัว การแสดงออกอย่างเสรีในงานศิลปะกรรม มีผลให้ ทฤษฎีและหลักเกณฑ์เก่า ๆ ทางศิลปะสมัยใหม่ได้ยุติ บทบาททง กระแสความเคลื่อนไหวในรูปแบบ ใหม่ได้เกิดขึ้น โดยมีแนวคิดและรูปแบบตลอดจนเนื้อหาที่มุ่งต่อต้านลัทธิและ รูปแบบของศิลปะ สมัยใหม่ ศิลปินผู้สร้างศิลปะหลังคริสต์ศักราชที่ 1960 หลายกลุ่ม ปฏิเสธการนำเอาศิลปะมาเป็น สินค้าและจำกัดตัวอยู่เฉพาะในห้องแสดงนิทรรศการศิลปะเพียงเท่านั้น ทำให้ส่งผลบังเกิดเป็น ผลลัพธ์ตามมา กล่าวคือ การก่อกำเนิดของผลงานศิลปะกรรมที่แฝงตัวอยู่ในท่ามกลางส่วนหนึ่งของ สังคม เป็นกิจกรรมสาธารณะควบคู่ไปกับวิถีชีวิตประจำวันของบรรดาเหล่ามวลชน

คำสำคัญ : วิถีของศิลปะแห่งยุคสมัย ศิลปะหลังสมัยใหม่

Abstract

Abstract expressionism in America was established and declared in self experience free expression in art for art theory in modern art to end the movement in modern art began the concept and format to anti modernism style. After 1960 A.D., many groups of artists refused modern art for merchandise and defined in art exhibition room to conceive the quotient arts to conceal at part of society, be republic activity in life means of masses.

Keywords : Route of contemporary art, Postmodernism

¹ อาจารย์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

¹ Lecturer of Faculty of Fine Arts, Songkhla Rajabhat University.

บทนำ

การพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม ได้ปฏิเสธระนาบรองรับที่อยู่ในรูปของพื้นระนาบสองมิติหรือสามมิติเพียงเท่านั้น ประกอบไปกับกลวิธีสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งแต่เดิมเป็นแค่เฉพาะการวาดภาพหรือระบายสี ได้กลายสภาพมาเป็นการพัฒนาสร้างสรรค์กิจกรรมสาธารณะต่าง ๆ ให้แปรสภาพเป็นปรากฏการณ์ส่วนหนึ่งของโลกศิลปะหลังสมัยใหม่ ดังเช่น ผลงานประติมากรรมพญานาคของอาจารย์มนตรี สังข์มุสิกานนท์ ซึ่งได้ทำการติดตั้ง ณ บริเวณชายหาดสมิหลา จังหวัดสงขลา เป็นต้น

การแสดงออกในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะหลังสมัยใหม่ มุ่งเน้นทางด้านความคิดสร้างสรรค์ของศิลปินผู้สร้างมากกว่าการแสดงทักษะฝีมือบนระนาบแคบ ๆ และการเปิดโอกาสให้เหล่ามวลชนสาธารณะชนได้เข้าไปมีส่วนร่วม หรือเป็นส่วนหนึ่งของชิ้นงานไปโดยปริยาย

ในท่ามกลางกระแสแห่งความเคลื่อนไหวไปข้างหน้าของเหล่ามวลศิลปะแห่งยุคสมัยของโลก กระบวนแบบหนึ่งซึ่งมีที่ท้าวว่าจะเป็นอัตลักษณ์ของเหล่าบรรดาศิลปะสมัยใหม่ได้เป็นอย่างดี ทั้งทางด้านรูปแบบและเนื้อหา คงจะปฏิเสธไม่ได้ว่า “ศิลปะหลังสมัยใหม่” ได้แสดงความเป็นตัวตนในการที่จะก้าวไปเป็นผู้นำกลุ่มของมวลเหล่าบรรดาผลงานศิลปะทั้งหลายในโลกได้อย่างชัดเจน

เนื้อหา

จากจุดเริ่มต้นในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมลายเส้นลงบนพื้นผิวภาชนะเครื่องปั้นดินเผา หรือไม้กับบนผนังถ้ำที่อยู่อาศัยหรือบริเวณหน้าผาแห่งขุนเขาที่สูงชัน ในที่สุดได้คลี่คลายเรื่อยมาจนกระทั่งถึงยุคสมัยปัจจุบัน ที่เหล่าบรรดาผลงานศิลปกรรมต่าง ๆ เหล่านั้นได้แทรกตัวเข้าไปอยู่ในวิถีชีวิตของประชาชนชาวโลกอย่างผสมผสานกลมกลืน ทั้งกิจกรรมในชีวิตประจำวัน และบรรดาศิลปสาธารณะ (republic art) ทั้งหลายที่ได้แทรกซึมอยู่กับกิจวัตรประจำวันของเหล่ามวลชนสาธารณะชนอย่างผสมผสานกลมกลืนจนแทบจะแยกกันไม่ออก

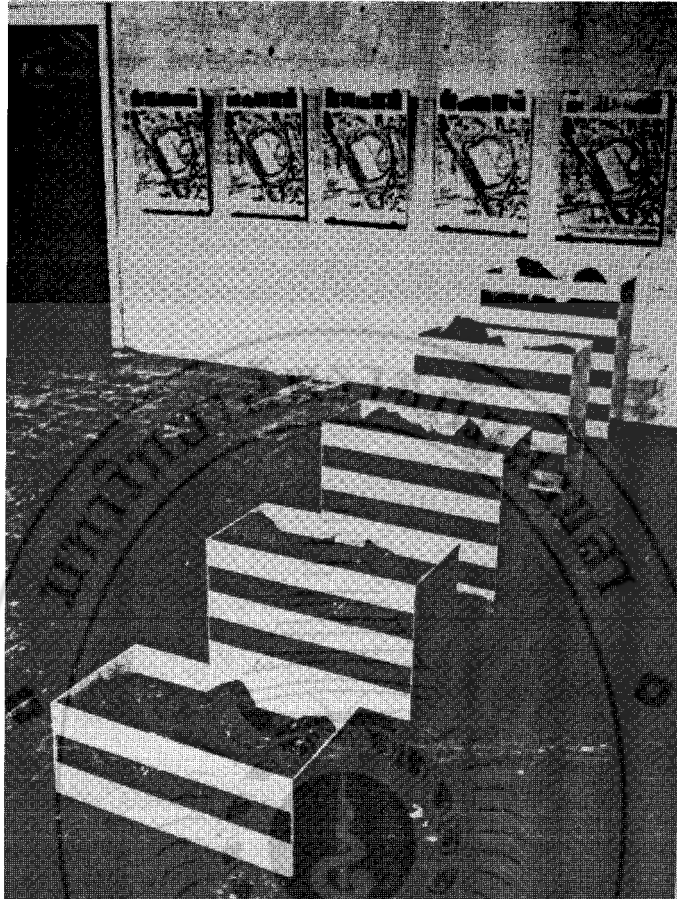
แนวความคิดสมัยใหม่ในประเทศไทย จากผลของการพิจารณาเชิงวิเคราะห์ ภาพเขียนสีฝุ่นบนฝาผนังของจิตรกรรมสมัยใหม่ในสมัยรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ คือ ท่านขรัว อินโข่ง ไม่ว่าจะเป็นที่บริเวณฝาผนังอุโบสถ ซึ่งตั้งอยู่บนยอดเขาวัง จังหวัดเพชรบุรี หรือในอุโบสถวัดบวรนิเวศวิหาร บนผนังวิหารหลวงวัดโสมนัสวิหาร กรุงเทพมหานครก็ตาม ล้วนเป็นการพัฒนาผลงานที่แสดงออกทางรูปแบบและเนื้อหา ให้อยู่ในลักษณะการปฏิเสธ ของเดิมโดยสิ้นเชิง โดยเฉพาะหลักการทางทัศนียวิทยา (perspective) ไม่ว่าจะเป็นการใช้หลักการทัศนียภาพ เส้น (linear perspective) หรือทัศนียภาพบรรยากาศ (atmosphere perspective) ที่จิตรกรรมสมัยใหม่ ขรัว อินโข่ง ได้พยายามที่จะแสดงให้เห็นในผลงานจิตรกรรม สีฝุ่นบนฝาผนังของท่านตามสถานที่สำคัญต่าง ๆ

แนวคิด “ศิลปะหลังสมัยใหม่”

จากวิถีของศิลปะแห่งยุคสมัย “ภาพเหมือนไม่มีในโลก” เป็นคำประกาศก้าวอย่างอหังการของกลุ่มศิลปินหลังสมัยใหม่ในช่วงเวลาระหว่างปลายศตวรรษที่ 20 ระหว่างช่วงปี คริสต์ศักราช 1960-1980 (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2547, หน้า 49) ที่มุ่งต่อต้านศิลปะแนวเหมือนจริง ซึ่งมีรากเหง้ามาจากศิลปะกรีก - โรมันโบราณ ดันคิดศิลปะยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการในยุโรป ศิลปะ หลังสมัยใหม่ได้เริ่มเติบโตในบริบทของสังคมอเมริกัน โดยผลจากความคิด วิถีชีวิต ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เข้าไว้ด้วยกันอย่างผสมกลมกลืน ความกล้าปฏิเสธทักษะในเชิงกลวิธี แล้วหันมามองพลังแห่งความคิดอย่างเสรีภาพ ทั้งในส่วนของศิลปินผู้สร้าง และเหล่าบรรดาผู้ชื่นชม โดยมีปรัชญาที่เชื่อมั่นในความเป็นมนุษย์และเสรีภาพ ตามแนวทางของซาร์ตร์ (Jean Paul Sarte) นักปรัชญาสมัยใหม่ชาวฝรั่งเศส ผู้ปฏิเสธรางวัลโนเบล เป็นแกนของสาระสำคัญทางความคิด ความคลี่คลายของผลงานทัศนศิลป์ ช่วงหลังปี ค.ศ. 1960 ได้ปรับเปลี่ยนไปพร้อมกับบริบททางความคิดและกระแสสังคมใหม่ ศิลปะเกี่ยวข้องกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ตัวมนุษย์ ความเป็นจริงในสังคม และความคิดร่วมของสมองซีกซ้าย - ขวา ซึ่งทำหน้าที่รับรู้และสั่งการในเรื่องของอารมณ์ความรู้สึก ความมีเหตุมีผลควบคู่กันไป

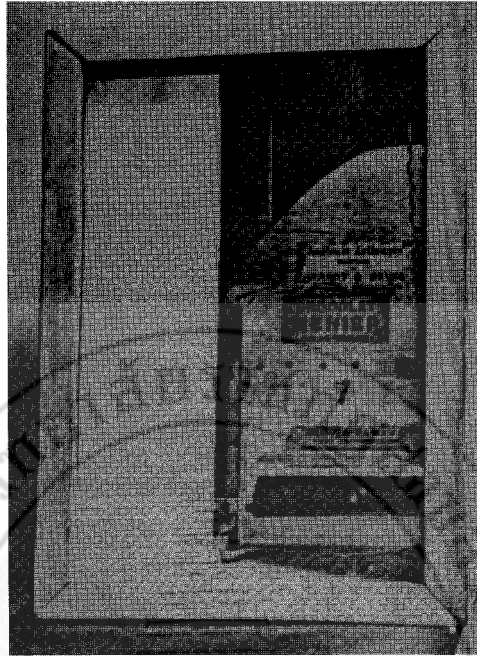
ศิลปะ Postmodernism ได้นำเสนอแนวความคิดและปฏิบัติการทางศิลปะที่หลากหลาย โดยมุ่งเน้นบทบาทของความคิดเป็นด้านหลัก ส่วนกลวิธีและรูปแบบที่เคร่งครัด ตามแนวทางของศิลปะสมัยอดีตมักไม่ค่อยคำนึงถึง นอกจากนั้นยังได้ต่อต้านงานศิลปะ ประยุกต์ทุกรูปแบบ เนื่องจากมีความเชื่อว่าศิลปะบริสุทธิ์ที่แท้จริงนั้น ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องนำไปใช้งานในชีวิตประจำวัน ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อวงการช่างฝีมือและวงการออกแบบในสังคม การมีเสรีภาพและอิสรภาพ ย่อมที่จะสูญเสียบางสิ่งไปด้วยเช่นกัน อันเป็นกฎของสังขธรรมแห่งจักรวาลนี้ ศิลปะหลังสมัยใหม่อาจจะเกิดขึ้นชั่วคราว โดยไม่เกี่ยวข้องกับกลวิธีต่าง ๆ ดังเช่นอดีต และที่สำคัญผลงานศิลปะไม่จำเป็นต้องเป็นวัตถุสะสมในแหล่งต่าง ๆ หรือจะต้องแขวนติดตั้งเบื้องหน้า ศิลปะอยู่ร่วมกับชีวิตคนในสังคมจนแยกกันไม่ออก มากกว่าการแยกกันอยู่ ดังเช่นอดีตที่ผ่านมา

ศิลปะหลังสมัยใหม่นำเสนอผลของความคิดที่อยู่เหนือวัตถุ ศิลปินใช้วัตถุซึ่งอยู่ใน รูปของสื่อที่หลากหลาย อาทิเช่น คอมพิวเตอร์ ร่างกายศิลปิน ธรรมชาติแวดล้อม เศษวัสดุ เหลือใช้ ฯลฯ ดังเช่น ผลงานศิลปะ (conceptual art) ของ สมิธสัน (Robert Smithson) ศิลปินอเมริกัน ที่ใช้ดินขุดเป็นกันหอยลงจากภูเขาไปสู่ทะเล เป็นการกระตุ้นทางความคิด มากกว่าการรับรู้จากการมองเห็นและต่างสถานะภาพ (site non-site) ที่แสดงถึงคุณค่าทาง ความงามที่รับรู้ได้จากความแตกต่างในการนำเสนอผลงานของสรรพสิ่ง

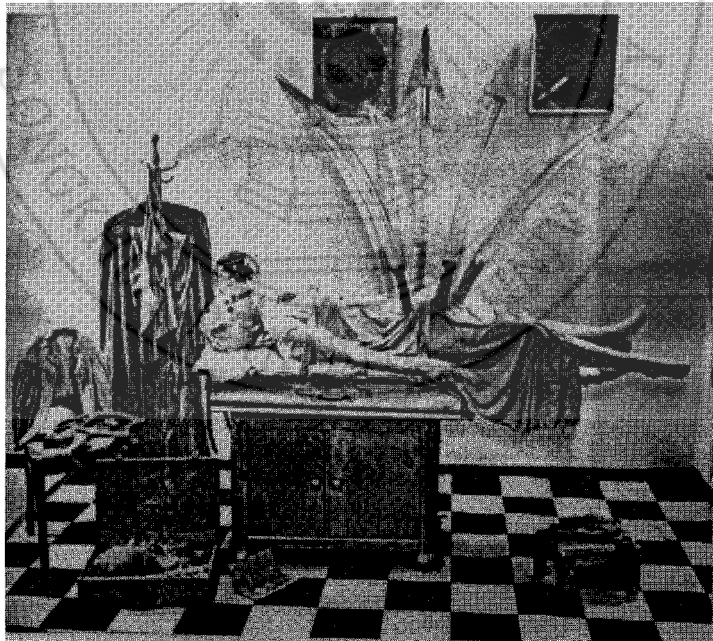

รูปที่ 1 สมิทสัน (ROBERT SMITHSON) ต่างสถานะภาพ (Site : non site.) 1969. F.A. Becht, Naarden.

ผลงานจิตรกรรมที่ชื่อ “นางแบบสองคนบนเก้าอี้หวายกับกระจกเงา” (Two models in bamboo chairs with mirror) เขียนขึ้นในปี 1981 ของเฟิร์ลสไตน์ (Philip Pearlstein) เป็นภาพคนเชิงนามธรรม ไม่ใช่การแสดงออกที่อยู่ในรูปภาพคน เป็นปรากฏการณ์ที่ซ่อนเร้นเชิงจิตวิทยา ลักษณะของผลงานมีลักษณะที่ผสมผสานความคิด ชีวิต ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม เข้าด้วยกัน ทางด้านจิตรกรรมแบบเหมือนจริง นิยมสะท้อนความเหมือนจริงจากภาพถ่าย (photo - realism) ดังเช่น ภาพผลงานชื่อ “ร้านของวูลเวิร์ธ” (Woolworth, 1974) ของเอสเตส (Richard Estes) ซึ่งแสดงเงาสท้อนที่ซับซ้อนหลายชั้น เป็นต้น

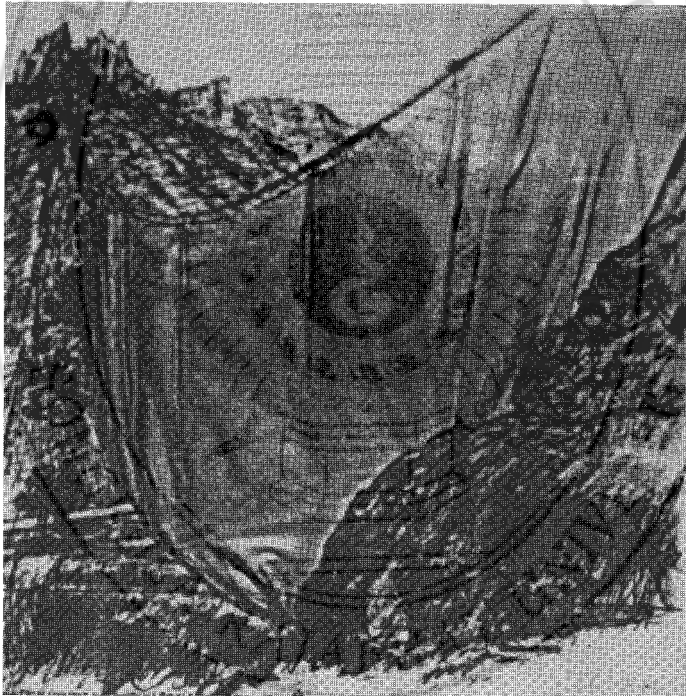
รูปที่ 2 คอรัเนล (JOSEPH CORNEL) Chocolat Menier, 1950.

รูปที่ 3 ไคเอนโฮลซ์ (EDWARD KIENHOLZ) "วันเกิด" (The Birthday), 1964.

ศิลปะหลังสมัยใหม่ ได้ยึดถือศิลปะปรากฏการณ์ทาง “ความคิด” เป็นประเด็นสำคัญ ลำดับแรก ส่วนรูปลักษณ์ที่ปรากฏเป็นผลที่ตามมา โดยให้น้ำหนักส่วนใหญ่ไปอยู่กับกระบวนการคิด เป็นสาระสำคัญ ดังเช่น ภาพแสดงรอยแตกเผา ที่วางหนังสือแล้วเปิดทาบลงบนหน้าอก ก่อให้เกิดรอยแตกเป็นภาพหนังสือกลางหน้าอก เสมือนภาพพิมพ์ที่ได้จากกลวิธีสชาติการเป็นไปตามกฎของธรรมชาติ การนำเสนอเป็นการแสดงความจริง จากสิ่งแวดล้อม

ผลงานศิลปะหลังสมัยใหม่อาจจะแสดงออก และนำเสนอในรูปแบบที่หลากหลาย ดังเช่น ศิลปะสื่อผสม (mixed media art) ศิลปะจัดตั้งหรือศิลปะจัดวาง (installation art) ศิลปะภาพถ่าย (photo art) ศิลปะดินเผา (ceramics) ศิลปะแสดง (performance art) สังกัป์ศิลป์ (conceptual art) ศิลปะปรากฏการณ์ (happening art) และศิลปะสภาพแวดล้อม (environmental art) หรือภูมิศิลป์ (Earth art) เป็นต้น

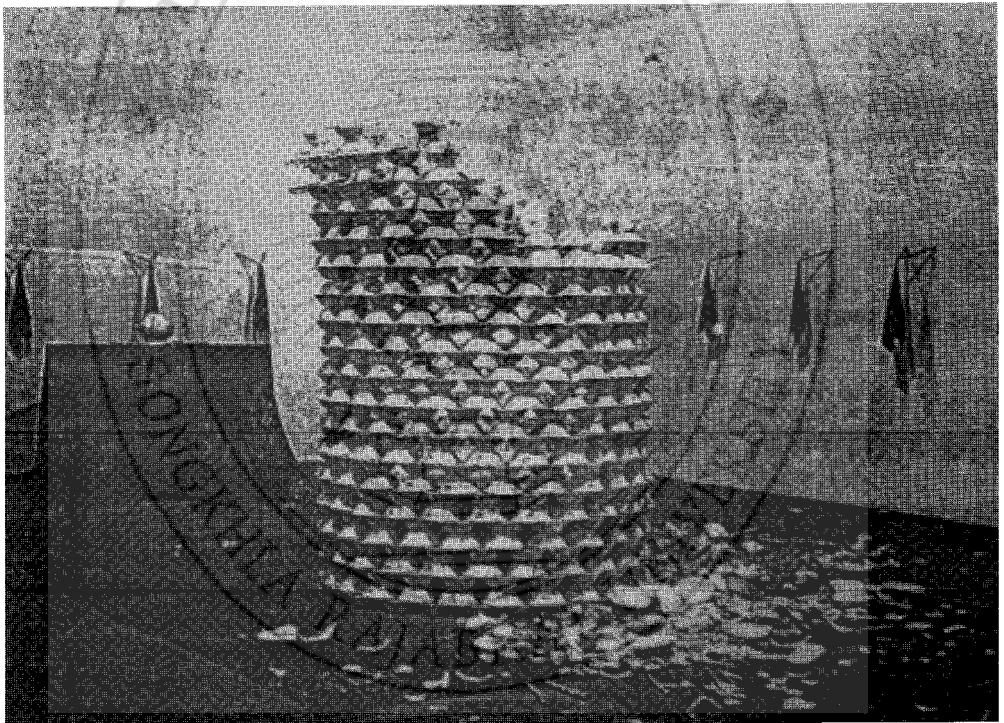
รูปที่ 4 คริสโต (CHRISTO) "ระหว่างหุบเขา" Valley Curtain. ภาพตัวอย่างผลงานภูมิศิลป์ หรือศิลปะสภาพแวดล้อม

ศิลปะยุคหลังสมัยใหม่ในประเทศไทย

ความเป็นรูปแบบศิลปะร่วมสมัยในประเทศไทย มีทั้งที่เป็นต้นแบบของศิลปะจาก กลุ่มประเทศตะวันตก และกลุ่มประเทศในซีกโลกตะวันออกด้วยกัน ศิลปินและผลงาน ที่สร้างสรรค์ อาทิ เช่น

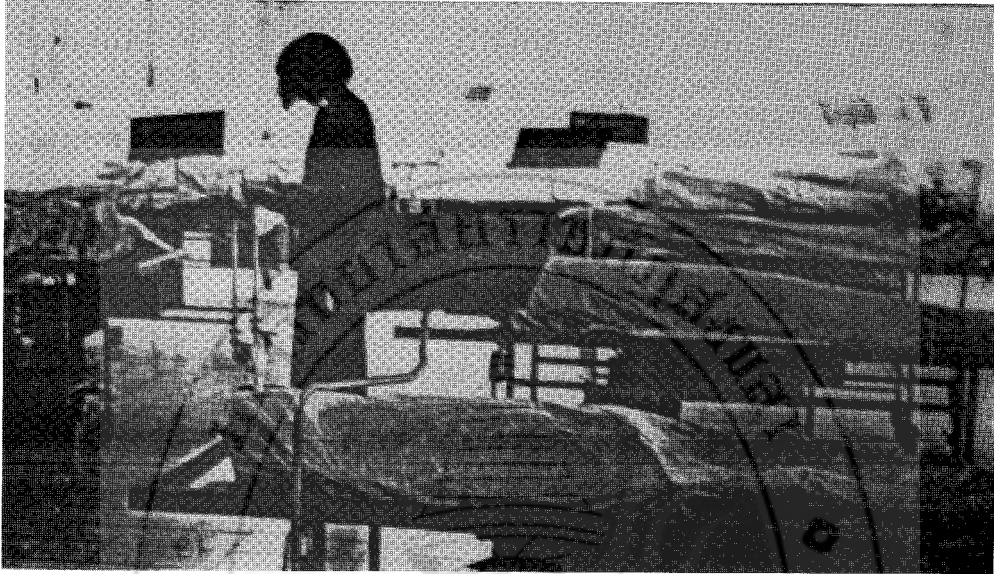
กมล ทัศนัญชลี ศิลปินผู้ชื่นชมกับความงามของหลอดสีที่ได้นำเสนอการ แสดงออกในหลากหลายมิติที่เด่นชัด เป็นผลงานในกลวิธีของศิลปะสื่อผสม

มณฑิธร บุญมา นำเสนอสังกับศิลป์ ในลักษณะของกองตะปู เป็นรูปสุนัขนอนหมอบ หรือศิลปะจัดตั้ง โดยวางขามเรียงซ้อนกัน เป็นการสะท้อนถึงปรากฏการณ์แห่งความไม่แน่นอนของสรรพสิ่งบนพื้นโลกภายใต้กฎของ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา (ไตรลักษณ์)

รูปที่ 5 มณฑิธร บุญมา “รื่นเรึง ร้องไห้ ตายและกิน” (The Pleasure, Crying, Dying and Eating) ศิลปะจัดวาง (Installation art), 2536.

อารยา ราชฎร์จำเริญสุข นำเสนอศิลปะแสดง โดยเป็นการอ่านหนังสือให้ศพฟังในห้อง
เก็บศพ เป็นการสะท้อนถึงอารมณ์เศร้า เหงา วังเวง และโดดเดี่ยว

รูปที่ 6 อารยา ราชฎร์จำเริญสุข “อ่านหนังสือให้ศพหญิง-ชาย ฟัง” (Reading for male and female corpses) ศิลปะแสดง 2541.

อภิรักษ์ โปษยานนท์ นำเสนอผลงานจิตรกรรมในลักษณะของสื่อผสม (mixed media technique) ที่แสดงถึงการผสมผสานของมิติที่หลากหลายอารมณ์ร่วมกันได้ อย่างน่าสนใจ

แนวคิดศิลปะสมัยใหม่ที่มุ่งแสดงถึงเนื้อหาเรื่องราวซึ่งผู้เสพสามารถที่จะตรวจสอบถึง
ที่มาได้ เป็นความงามที่อยู่ในโลกแห่งจินตนาการตามประสบการณ์ทางสุนทรีย์ยะของแต่ละบุคคล โดย
ผู้ชมสามารถที่จะเชื่อมโยงเข้ากับประสบการณ์เดิมได้อย่างอัตโนมัติ เป็นศักยภาพ ของสมองซีกขวา
ในตัวผู้คนทั่วไป

จากลักษณะของผลงานที่ดึงเอาสภาพแวดล้อมของสังคมและธรรมชาติ เข้าไปมีส่วนร่วม
ในตัวชิ้นงานมากกว่าที่จะมุ่งเน้นอยู่ในกรอบของระนาบที่จำกัด ดังเป็นมาในอดีต

สรุป

จะเห็นได้ว่าการแสดงออกในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมที่เริ่มจากการ แสดงออกทางฝีมือของศิลปินผู้สร้างเพียงลำพัง และบนระนาบรองรับแคบ ๆ ไม่กว้างมากนัก ได้คลี่คลายไปสู่ภาคการมีส่วนร่วมของเหล่ามวลชนที่ไม่ได้ตั้งใจหรือรู้สึกตัวเอง และธรรมชาติ แวดล้อมโดยผลงานจะมุ่งเน้นความคิดสร้างสรรค์ของศิลปินผู้สร้างในการแสดงออกประกอบ กับความคิดสร้างสรรค์ของผู้ร่วมเสพควบคู่กันไปเป็นสาระสำคัญ

การได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม โดยให้ผู้เสพได้เข้าไปมีส่วนร่วม (participation) ในกิจกรรมของวิถีชีวิตประจำวัน นับได้เป็นอีกหน้าที่หนึ่งของศิลปินและศิลปะ หลังสมัยใหม่ ในโลกยุคปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- จิระพัฒน์ พิตรปรีชา. (2545). **โลกศิลปะ ศตวรรษที่ 20**. กรุงเทพฯ : เมืองโบราณ.
- พินิจ รัตนกุล. (2539). **ปรัชญาชีวิตของ ฌอง - ปอล ซาทร์**. กรุงเทพฯ : สามัญชน.
- มะลิฉัตร เอื้ออานันท์. (2545). **พจนานุกรมศัพท์และเทคนิคทางศิลปะ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2544). **ทัศนศิลป์วิจัย**. กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์.
- _____. (2547). **ศิลปะหลังสมัยใหม่**. กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์.
- Crowther, Jonathan. (1995). **Advanced learner's dictionary**. Oxford : Oxford University Press.
- Drury, Nevill. (1992). **New art seven**. Sydney : Craftman House BVI Ltd. Australia.
- Grosenick, Uta and Burkhard Riemsehneider. (2002). **Art now**. Cologne and Berlin : Taschen, the Art Newspaper.
- Huyghe, Rene, ED. (1980). **Modern art from 1800**. London : The Hamlyn Publishing Group .
- Rose, B (1967). **American art since 1900**. New York : Frederick A.Praeger, Inc, Publishers.

การเตรียมต้นฉบับ

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา (SKRU ACADEMIC JOURNAL)

ลักษณะบทความ

- บทความสรุปงานวิจัย ที่มีลักษณะเป็นเอกสารที่มีรูปแบบของการวิจัย และมีการ สรุปผลที่จะนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้ หรือบทความทางวิชาการในลักษณะการวิเคราะห์หรือวิจารณ์ ตลอดทั้งการเสนอแนวคิดใหม่ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานทางวิชาการที่มีคุณค่า
- บทความที่ไม่เคยได้รับการตีพิมพ์มาก่อน ทั้งในหรือนอกประเทศ
- บทความที่ไม่ได้อยู่ในระหว่างการพิจารณาของสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ
- บทความที่เคยได้รับการตีพิมพ์มาก่อน ทั้งในหรือนอกประเทศ แต่มีการนำมา ปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติมเนื้อหาขึ้นใหม่ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น (ผู้เขียนต้องแสดงรายละเอียดของการ ตีพิมพ์ในครั้งที่แล้ว)
- บทความที่ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น
- บทความในลักษณะอื่น ๆ นอกเหนือจากรายละเอียดข้างต้นที่ได้รับพิจารณาจากกองบรรณาธิการเป็นกรณีเฉพาะ

ประเภทบทความ

- บทความวิจัย (Research article) เป็นบทความที่ได้จากงานวิจัย
- บทความวิชาการ (Academic article) เป็นบทความที่มีลักษณะดังนี้
  - Literature review บทความจากการทบทวนเอกสาร ซึ่งเป็นผลมาจากการวิจัยหลาย ๆ ครั้ง ถือเป็นบทความที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง
  - Technical paper บทความนำเสนอกระบวนการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การทดสอบภาคสนามรวมถึงเทคนิคการวิเคราะห์ที่ใหม่ ๆ
  - Professional practice บทความที่มาจากประสบการณ์ หรือความชำนาญของผู้เขียน
  - Policy paper บทความเกี่ยวกับนโยบายด้านต่าง ๆ ของหน่วยงาน
- บทความปริทัศน์ (Review articles) บทความที่เขียนจากการรวบรวมความรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งจากวารสารหรือหนังสือต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ ประกอบด้วยบทความที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่น่าสนใจ วิธีการสืบค้นข้อมูล บทวิจารณ์และเอกสารอ้างอิง

ส่วนประกอบบทความ

บทความวิจัย

ก. ส่วนปก ประกอบด้วย

- **ชื่อบทความ (Title)** ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ควรกะทัดรัด ระบุเป้าหมายหลักของการวิจัย
- **ชื่อผู้เขียน (Authors)** ให้ระบุเฉพาะชื่อ และ นามสกุล โดยไม่ต้องมีคำนำหน้านาม
- **ตำแหน่งทางวิชาการ และที่อยู่หน่วยงาน** สำหรับการติดต่อทางไปรษณีย์ของผู้เขียน
- **ตัวเลขยก** เขียนไว้บนนามสกุล เพื่อระบุว่าเป็นตำแหน่งทางวิชาการและที่อยู่ของผู้เขียน
- **บทคัดย่อ (Abstract)** ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ควรสั้นตรงประเด็น ครอบคลุมสาระสำคัญของการศึกษา ได้แก่ วัตถุประสงค์ วิธีการ ผลและวิจารณ์ เป็นต้น
- **คำสำคัญ (Keywords)** ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เป็นการกำหนดคำสำคัญที่สามารถใช้เป็นคำสืบค้นในระบบฐานข้อมูล
- **ผู้รับผิดชอบประสานงาน (Corresponding Author)** ให้ทำเครื่องหมาย * ไว้บนนามสกุล และระบุหมายเลขโทรศัพท์ และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) หมายเหตุ เนื้อหาส่วนปกจะต้องเขียนให้อยู่ในกระดาษ จำนวน 1 หน้าเท่านั้น

ข. ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย

- **บทนำ (Introduction)** เป็นส่วนของความสำคัญและสาเหตุที่นำไปสู่การวิจัย พร้อมวัตถุประสงค์และการสำรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- **วิธีการวิจัย (Research Methodology)** เป็นการอธิบายวิธีการดำเนินการวิจัยซึ่งขึ้นอยู่กับวิธีการวิจัยแต่ละประเภท
- **ผลการวิจัยและวิจารณ์ (Results and Discussion)** ควรเสนอผลอย่างชัดเจนตรงประเด็น เป็นผลที่ค้นพบโดยลำดับตามหัวข้อที่ศึกษา พร้อมการวิจารณ์ผล
- **สรุป (Conclusion)** สรุปสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษา
- **เอกสารอ้างอิง (References)** ต้องใช้ตามแบบที่วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลากำหนดและเขียนเอกสารอ้างอิงเฉพาะเอกสารที่นำมาอ้างอิงในเนื้อหาเท่านั้น

บทความวิชาการ

ก. ส่วนปก มีส่วนประกอบเหมือนบทความวิจัย และเขียนให้อยู่ในกระดาษจำนวน 1 หน้าเท่านั้น

ข. ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย

● *บทนำ (Introduction)* เป็นส่วนของที่มาและสาเหตุของการเขียนบทความ มีลักษณะการกล่าวนำเรื่อง โดยให้ความรู้เบื้องต้น บอกเจตนาของผู้เขียนหรือตั้งคำถาม ซึ่งผู้เขียนอาจเขียนให้ผู้อ่านสนใจติดตามเนื้อเรื่อง

● *เนื้อหา (Text)* ส่วนสำคัญที่สุดของบทความ เพราะเป็นส่วนที่รวบรวมความรู้ สารต่าง ๆ และความคิดเห็นของผู้เขียน

● *สรุป (Conclusion)* สรุปสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษา

● *เอกสารอ้างอิง (References)* ใช้รูปแบบที่วารสารฯ กำหนดอย่างเคร่งครัด และเขียนอ้างอิงเฉพาะเอกสารที่ปรากฏในบทความเท่านั้น

รูปแบบการพิมพ์

บทความต้นฉบับจะต้องจัดทำส่งมาในรูปแบบดังต่อไปนี้

- ใช้ไฟล์ MS Word
- จำนวนหน้าไม่เกิน 10 หน้า (พร้อมรูปและตารางที่เกี่ยวข้อง)
- การพิมพ์ให้ใช้ตัวอักษร Angsana New ขนาด 16 pt.
- เว้นระยะขอบเท่ากับ 2.54 cm. ทั้งด้านซ้าย ขวา บน และล่าง
- บทความภาษาไทยให้ใช้หลักการสะกดตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน และบทความภาษาอังกฤษใช้หลักการสะกดตาม Webster's Dictionary
- รูปและตาราง

รูป หมายถึง รูปภาพ แผนภูมิ ให้ใช้สี ขาว-ดำ เท่านั้น ควรจัดทำขึ้นโดยให้มีความชัดเจนมากที่สุดเพื่อสะดวกในการตีพิมพ์ และเรียงลำดับการนำเสนอเป็นหมายเลข ให้ระบุลำดับที่ของรูป ใช้คำว่า “รูปที่...” และมีคำอธิบายใส่ไว้ได้รูป ไม่ต้องขีดเส้นใต้

ตาราง ให้ระบุลำดับของตาราง ใช้คำว่า “ตาราง...” และมีคำอธิบายใส่ไว้เหนือตาราง ไม่ต้องขีดเส้นใต้

การส่งต้นฉบับ

การส่งต้นฉบับบทความ เพื่อรับการพิจารณาตีพิมพ์ประกอบด้วย

1. แบบฟอร์มการส่งบทความวิชาการและวิจัย
2. ต้นฉบับ จำนวน 3 ชุด
3. แผ่นบันทึกข้อมูล (CD) 1 แผ่น

สามารถส่งด้วยตนเองหรือส่งทางไปรษณีย์ ตามที่อยู่

รศ.นฤมล อัครเวศมณี (ส่งบทความวารสารวิชาการ)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ถ.กาญจนวนิช ต.เขารูปช้าง อ.เมืองสงขลา จ.สงขลา 90000

หรือส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ e-mail : skrujournal@skru.ac.th

การพิจารณาบทความ

● บทความทุกบทความที่ส่งมาจะได้รับการตรวจสอบโดยกองบรรณาธิการวารสาร และจัดส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะในสาขาวิชานั้น ๆ ไม่น้อยกว่า 2 ท่าน พิจารณา โดยไม่เปิดเผยชื่อของผู้เขียนบทความ

● การยอมรับเรื่องที่จะตีพิมพ์เป็นสิทธิของกองบรรณาธิการ และกองบรรณาธิการจะไม่รับผิดชอบในเนื้อหาหรือ ความถูกต้องของเรื่องที่ส่งมาตีพิมพ์ทุกเรื่อง

● กองบรรณาธิการขอสงวนลิขสิทธิ์ในการตรวจแก้ไขรูปแบบบทความที่ส่งมาตีพิมพ์ และอาจจะส่งเรื่องคืนมายังผู้เขียนให้เพิ่มเติมหรือพิมพ์ต้นฉบับใหม่ แล้วแต่กรณี

หลังจากที่บทความได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ ผู้เขียนจะได้รับวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จำนวน 1 ฉบับ และบทความ 5 ชุดพร้อมหนังสือรับรองการตีพิมพ์

ลิขสิทธิ์

ต้นฉบับที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ถือเป็นกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ห้ามนำข้อความทั้งหมดไปตีพิมพ์ซ้ำ ยกเว้นได้รับอนุญาตจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ความรับผิดชอบ

เนื้อหาและข้อคิดเห็นใดๆ ที่ตีพิมพ์ในวารสารฯ ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนเท่านั้น